

GAZETA TRANSILVANIA

Redacția și Administrația

— PIAȚA LIBERTĂȚII BRAȘOV. —
TELEFON 226.

Abonament anual 560 lei.
Pentru străinătate 800 lei.
Anunțuri, reclama, după tarif.

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin sine însuși, și pentru
line, la libertate, legalitate și cinste.

Incătușarea libertății de presă.

De sărbătorile Crăciunului guvernul ne-a gratificat cu un proiect de lege al presei, care va rămâne de pomină. După confiscările recente, la ordinul ministrului de interne, ale ziarelor opoziției, din care a avut parte și ziarul nostru, ministrul justiției ne-a făcut cadou o lege, care constituie un adevărat atentat la libertatea presei.

Citindu-o cu atenție avem impresia că noul proiect de lege nu este altceva decât o reeditare a faimoselor legi de presă de pe vremea regimului maghiar, prin care fruntașii și ziaristii Ardealului de pe vremuri au fost înfundăți zeci de ani prin închisorile dela Seghediu și Văz și amendați cu sute de mii de coroane.

Vom ilustra cu o singură pildă afirmațiile noastre. Articolul 99 din amintitul proiect stabilește *închisoare dela 6 luni până la un an* pe seama ziaristului care prin scrisul

său ar „stânjeni acțiunea diplomatică sau financiară a guvernului prin discreditarea lui în raporturile stremne sau ar atinge creditul financiar, interior sau exterior, al statului“.

Prin acest articol, tieluit cu o rară măiestrie, se suprimă simplamente orice control al gazetarului sau deputatului, care ar cuteza de pildă să critice în public o ațune financiară a guvernului, considerată de oarecând și păgăbitoare pentru stat.

De sine tatăles că acest proiect de lege a stăruit în toate cercările politice și judecătorești între ziaristi o mare vătămă, fiind considerat ca o măsură luată în contra presei.

Ea va da prilej la o discuție largă în parlamentul țării și avem convingerea că se vor găsi în toate partidele bărbați, cari se vor ridica cu toată energia în contra încătușării proiectate a libertății de presă.

„Aplicarea” reformei agrare în jud. Târnava-mare

Suprimându-se până după terminarea discuției la mesaj și buget — adică după vacanța Crăciunului — adresa de comunicare și interpelări la camera d-lui deputat Dr. D. Roman a adresat la 22 Decembrie a. e. d-lui Ministru de Agricultură prin biroul camerei următoarea comunicare:

Toată lumea știe că în jurul aplicării legii agrare sau făcut și se mai fac „de jos până sus” cele mai mari nedreptăți și se comit cele mai rușinoase abuzuri rămânând toate până azi fără sancțiuni penale.

Am convingerea că cei mai vinovați în această chestiune sunt — onoare excepțiilor — domnii consilieri agricoli și agronomi regionali, cari socotesc legea agrară adusă numai pentru dlor, pentru a se îmbogăți așa peste noapte, iară nu ca o lege izvorâtă din necesitate na-

țională și socială și adusă pentru poporul necăjit și sărac, care așteaptă cu multă nerăbdare și mare înfrigurare, însă în perfectă liniște dreapta și cinstită ei aplicare.

Am cunoștință, de tare multe fărâdelegi săvârșite pe acest teren însă deocamdată am onoare a aduce la cunoștință onoratei Camere și d-lui Ministru de Agricultură și Domenii numai o chestiune care s'a întâmplat la Mediaș jud. Târnava-mare.

Poporul român din Mediaș înainte de promulgarea legii agrare putea cumpăra locuri de casă și pământ arător cât voia, numai trebuia bine plătit și mai avea totodată vreo 200 jughăre pășune (pentru vite) de prima calitate pe malul Târnavei iară azi nu mai poate cumpăra nici barâmi un petec de loc pentru clădiri de casă, nici o brazdă de pământ arător și grație organelor competente în materie de lege agrară nu mai are din teritorul de pășunat absolut nimic, luându-se prin această expropriere cea mai bună bucatură de pâne.

De bietul țărăn român nu s'au putut îngriji domnul consilier agricol I. Ionescu dela Sighișoara și nici domnul fost agronom regional Alexandru Pavlovițiu dela Mediaș, însă de d-lor perfect de bine cumpărând dela stat din locurile expropriate pentru locuri de curți în mod lătrălnic unul un teritoriu de 3 jug. 682□ și altul un teritoriu de 5 jug. 1146□ lăsând vreo 200 îndreptățiți, dară mai bine zis acuma neîndreptățiți, fără locuri pentru clădiri de casă.

Aceste teritorii situate la periferia unui oraș industrial ca Mediașul, lângă șoseaua națională și linia ferată s'au decretat — horibile dictu — de rezerve de stat respective „bunuri mici” pentru ca apoi ulterior să se poată cumpăra pe baza articolului 46 din legea agrară pentru Transilvania de amintiiți domni dela stat pentru un preț derizoriu ba chiar de bațjocură.

Aceste „bunuri mici” dară grase și monoase pentru puna cumpărătorilor valorează unul fiește care cu multe sute de mii Lei dacă nu chiar milioane mai mult decât prețul dat statului de acești sfejnici ai Ministerului de Agricultură și Domenii.

Am impresia că Casa Centrală de improprietărire a fost dusă în eroare când a decretat aceste terenuri de „bunuri mici” deoarece nu avea dreptul la această hotărâre, întrucât aceste terenuri au fost expropriate în baza art. 14 din legea agrară pentru acoperirea lipsei la locuri de curți al îndreptățiților locuitori din Mediaș.

Ori această expropriere succesivă a fost necesară și atunci din acest teren trebuiau înominis satisfăcuți cei îndreptățiți la locuri de curți, iară nu vândut domnului consilier agricol și agronom regional, sau nu a fost necesară pentru acest scop și atunci nu mai trebuia expropriat nenorocind prin această expropriere și o femeie văduvă cu vreo câțiva copii.

Această manoperă este o rușine națională și o nedreptate strigătoare la ceru.

Intreg poporul din Mediaș fără deosebire de naționalitate sau clasă socială este adânc revoltat de această ilegalitate nerușinată comisă în dauna statului și în dauna îndreptățiților.

Tot poporul așteaptă cu nerăbdare, dară cu multă încredere rezilierea acestor contracte sub No. 26856/926 și 2320 926 M. A. Casa centrală de improprietărire, în baza cărora este întabulat dreptul de proprietate în favoarea cumpărătorilor la cartea fund Mediaș sub No. 1587/1926 și 1630/1926 c. f.

Drept toate acestea am onoare a adresa aceasta comunicare d-lui ministru de Agricultură și Domenii rugând, ca cu cunoscuta d-sale obiectivitate și simț de dreptate și legalitate să binevoiască a lua de urgență pe lângă prenotarea procedurii la cartea funduară din Mediaș, toate măsurile necesare pentru rezilierea acestor contracte de

vânzare, cumpărare și predarea momentana a acestor terenuri în posesiunea și proprietatea celor îndreptățiți și încă nesatisfăcuți cu locuri de casă.

Totodată rog a ordona anchetarea chestiunii pentru stabilirea faptului că pe baza cărora rapoarte s'au decretat de rezerve de stat acest teritor și apoi s'a vândut pe un preț derizoriu și contra legilor de contabilitate publică unor funcționari ai Ministerului de Agricultură, cari erau chemați să opere legea nu să o șantajeze în favorul lor prescurtând prin aceasta în drepturile lor legitime vreo 200 țărani români, meseriași și funcționari români ba chiar și pe mulți ofițeri și subofițeri ai armatei române din garnizoana Mediaș. Cer în fine cu toată insistența pedepsirea exemplară a vinovaților.

Dela răspunsul ce-l voi primi dela d-l Ministru de Agricultură și Domenii va depinde că oare nu este cazul să anunț și dezvolt o interpelare în această chestiune.

Amânarea constituirii consiliului județean din Făgăraș. În ziua de 23 Decembrie au fost convocați la Prefectura județului pentru a treia oară, membrii aleși și de drept, în consiliul județean pentru constituire. D-l prefect Ioan Pica, constatând că convocarea nu s'a îndeplinit conform legii, că lipsesc o parte din membrii și că s'a produs o contestațiune făcută de d-l dr. Cârje, a prorogată din nou consiliul urmând a se comunica aceasta ministerului, spre a fixa altă dată pentru constituire.

Listele pentru alegerile comunale.

Din partea Primăriei Municipiului Brașov primim următorul comunicat:

Listele pentru alegerile comunale ale orașului Brașov, întocmite conform dispozițiilor legii asupra unificării administrative, se sfășă spre vedere în localul Primăriei (Str. Porții, etaj I. Nr. 6), în timpul dela 1—15 Ianuarie 1927 înainte de prânz dela orele 8—12 și după prânz dela orele 4—6.

Observațiuni și reclamațiuni în contra acestor liste se pot înainta în limba statului de către fiecare cetățean, în decursul celor 10 zile de mai sus, la Judecătoria de ocol locală, în timpul orelor de serviciu ale acestei judecatorii.

Judecătoria de ocol hotărăște definitiv.

Brașov, la 24 Dec. 1926.
Primăria.

M. Sa Regele a semnat decretul prin care A. S. R. Principele Nicolae a fost înaintat la gradul de căpitan.

Ideea și fapta democratică

de Dr. Victor Jinga.

M.
Cum funcționau democrațiile antice.

În regimurile democratice ca și în oligarhie, suverană e legea, dar exercițiul suveranității, în loc de a fi rezervat unei minorități, aparține tuturor cetățenilor. Numărul cetățenilor era restrâns; cetățenii nu formau în cetățile grecești ale antichității, decât o parte a locuitorilor care putea fi numericeste slabă. — Populația se împărțea în trei categorii dintre care numai una avea drepturi politice: liberii, neliberii și streinii.¶

Cei neliberi erau în general cei mai numeroși cuprinzând subcategoriile numeroase. Numai cei liberi erau cetățeni și trebuiau să fie fii legitimi ai oamenilor liberi ai orașului; cine nu era fiu de cetățean nu putea fi admis la exercițiul drepturilor politice.

Socotesc folositor a ne da seama în mod sumar asupra felului funcționării democrațiilor antice; servește aceasta spre a ușura și lumina înțelegerea acestei forme înaintate a vieții politice a societăților omenești.

La Atena, căci aci pulsa mai mult viața publică decât în celelalte cetăți grecești, puterea legislativă era exercitată de adunarea cetățenilor. Această adunare era supusă multor formalități. Fostel de Coulanges le descrie amănunțit în a sa *Cité antique* la pag. 391 și 392.

Poporul nu avea drept de inițiativă legislativă, sau cel puțin nu-l exercita în adunare; el delibera asupra proiectelor pe cari i-le supunea senatul, avea toată puterea de a le accepta sau nu, dar nu putea să se îndeparteze de ordinea de zi sau de a delibera asupra altei chestiuni. Fie-care putea să vorbească, fără deosebire de stare materială sau de profesiune, dar cu condiția de a fi probat că posedă drepturi publice, că nu e debitor al statului, că purtarea sa era curată, că era căsătorit legitim, că posedă o întindere de pământ în Atica, că s'a făcut întreaga datorie către părinți, că a luat parte la toate expedițiile militare obligatorii și ca s'a purtat brav în toate luptele.

Fie-care să apropie puritatea vieții publice de afunsi, severitatea cetățenilor din antichitate

Ce este si ce vrea

Partidul Național-Tărănesc

Relevăm din „Calendarul Partidului Național-Tărănesc” așezând zilele aceste următoarele furturi de luptă ce-și propune Partidul nostru:

Partidul Național-Tărănesc se întemeiază pe tovarășia claselor muncitoare și producătoare cu țărâimea, care este temelie Statului nostru.

12. Pentru scoaterea judecătorilor din luptele politice și întărirea puterii lor în Stat, așa ca să asigure o judecată repede, dreaptă și puțin costisitoare, și să așeze pe cetățeni împotriva fărâdelegilor administrației, făcând ca să domnească Legea peste tot. Bătăia și mita să fie stărpite!

13. Pentru asigurarea unei vieți cinstită și demne funcționarilor și pensionarilor Statului.

14. Pentru libertatea organizării muncitorilor din fabrici și ateliere, ca să-și poată apăra interesele lor îndreptățite și pentru măsuri legale pentru ocrotirea și ridicarea bunei lor stări.

15. Pentru asigurarea unui trai omenesc invalizilor, văduvelor și orfanilor de război.

Dela Prefectura Poliției

Buletin informativ

Furturi. De către agenții speciali Sente Ștefan și Vena Ioan au fost înaintat Prefecturii de Poliție secția penală diviziunii Kremer Emil din Brașov, și Slobodeanu Alexandru din comuna Slișița jud. Hotin (Basarabia) care fiind cercetați de către Comisarul Simionescu Mihail au stabilit în sarcina lor un număr de 14 furturi. Majoritatea furturilor sunt haine furate de pe căruțele ce staționau pe străzile orașului fără stăpân.

Pe această cale se anunță păgubașii cărora li s-au furat haine de pe căruțe în cursul lunii Decembrie a. c. ca să se prezinte la Prefectura Poliției Secția Penală camera 4 pentru a recunoaște obiectele ce li s-au furat.

Indivizii care în noaptea de 19-20 Decembrie a. c. au furat din locuința D-lui Helmann din str. Laterală 87 obiecte și giurvaricale în valoare de 100.000 Lei se află arestați la Prefectura Poliției București, de unde vor fi trimiși Prefecturii Brașov pentru cercetare împreună cu obiectele furate.

O geantă găsită. S-a găsit una geantă de piele neagră în interiorul căreia s-a aflat una carte de vizită cu numele de Frau Elly Gollner. Anunțăm pe această cale pe păgubașe a se prezenta la Secția Penală Brașov să-și primească geanta.

Colinde la palatul regal. D-na Lucia Cosma, profesoară de canto la conservator și elevele d-sale d-șoarele Hortense Ionescu, Ecaterina Murnu, Stella Simionescu și Felicie Vasiliu au fost primite Joi seara la Palatul Cotroceni, unde au cântat colindele de T. Brediceanu.

Campionatul național de ski al României

la Sinaia în zilele de 10, 12 și 13 Februarie 1927.

Comitetul organizator (brățără albastră): Președinte: Colonel Manolescu. Membrii: Căpitan Dimăncescu, Căpitan Medeleanu, Căpitan Ilie Radu, Walter Muston și doi membrii din K. S. V.

Juriul (brățără verde): Rudolf Breuer, Căpitan Dimăncescu, Herman Gust, Căpitan Ilie Radu, Căpitan Lupu Ștefan, Colonel Manolescu, Căpitan Medeleanu, Maior Pălăngeanu, Teodor Rosteti Solescu și Rudolf Siegens.

Comisiunea arbitrilor (brățără albă). Dr. Karl Gust, Eritz Gött și Colonelul Iacobici.

Serviciul sanitar (brățără crucea roșie): Colonel medic Laszkar și Maior medic Marinescu.

Comisari (brățără albastră).

Program:

Joi 10 Februarie ora 9 a. m. Alergare de mare fond la 30 km. 500-600 dif. de nivel. Pentru categoriile domni Cl. I. și II. și seniori Cl. A-B. Adunarea concurenților la ora 8 în localul de birou al concursurilor. Sosirea primilor concurenți pe la ora 11.40.

Sâmbătă 12 Februarie ora 9.30 a. m. Alergare de fond pe circa 14 km. Pentru categoriile domni cl. I. și II. și seniori cl. A și B. (circa 250 m. diferență de nivel). Proba I pentru Campionatul României. Adunarea concurenților la ora 9 în localul de birou. Sosirea primilor concurenți pe la ora 10.45.

Ora 10.45 Alergare de semi fond pe circa 7 km. pentru juniori. Proba I. pentru concursul combinat juniori. (Cupa Gh. Pascu). Adunarea concurenților la ora 9 în localul de birou. Sosirea primilor concurenți pe la ora 11.20.

Ora 11 Alergare pentru doamne categoria I. și II. Adunarea concurenților la ora 9 în localul de birou. Sosirea primelor concurențe pe la ora 11.40.

Duminică 13 Februarie ora 9 a. m. Slalom sau alergare de coborâre. Pentru categoriile domni cl. I. și II. seniori cl. A și B și juniori. Proba II. pentru Campionatul României și pentru concursul combinat juniori. Adunarea concurenților la ora 7 în localul de birou.

Ora 14. Concursul de sărituri trambulina din Valea Sgarburei. Pentru categoriile domni cl. I. și II. seniori cl. A și B, și juniori. Proba III-a pentru campionatul României și pentru concursul combinat Juniori. Adunarea concurenților la ora 1.40 la trambulina.

Ora 22. Impărțirea premiilor (în sala hotelului Caraiman).

Inscrierile se vor primi până la data de 8 Februarie ora 18 la dr. Walter Muston, Sinaia, Vila Wendy. Numerile se vor trage la sorți în ziua de 8 Februarie ora 20 în localul de birou.

Taxele de înscriere: 50 lei pentru fiecare competițiune. 150 lei pentru Campionat sau concursul combinat Juniori. Localul de birou al comitetului organizator pentru toată data concursurilor: Pensiunea Ungarie (Vila Ghica).

Concursurile se vor ține după Regulamentul concursurilor de ski al F. S. S. R.

Comitetul organizator își rezervă dreptul de a face schimbări în program. De asemenea Comitetul declină ori ce răspundere pentru accidentele ce s-ar putea întâmpla în timpul concursurilor.

*) Localul sosirii se va face cunoscut în prezinta concursurilor.

Președintele republicii cehoslovace asupra politicii Europene

Praga (Ceps). — Președintele Masaryk a primit în audiență pe redactorul ziarului social-democrat „Pravo Lidu” care i-a pus câteva întrebări asupra problemelor actuale europene și cehoslovace. Președintele republicii și-a expus în mod amănunțit părerea sa.

Întrebat asupra speranțelor de pace, Masaryk a spus:

Cred că pretulindeni atât în statele noi cât și în cele vechi există dorul de pace care își are rădăcina în epuizarea bogățiilor și forțelor de către marile războaie și în experiențele pe care omenirea le-a făcut în timpul lui. Nu mă voi opri asupra chestiunii dacă omul este — după cum susținea militariștii — din natura sa războinic. Ajunge faptul că sute și mii de ani popoarele, și-au rezolvat conflictele pe calea armelor. Și de aceea trebuie să fim conștienți că trecerea dela acest obicei, dela combativitate și războiu la concilianță și pace nu poate fi realizată decât treptat.

Văd însemnătatea războiului mondial tocmai în faptul că popoarele întregii lumi își clarifică această problemă acum mai mult decât ori când. Ea atinge poate mai mult Europa Centrală și în special statele noi a căror organizație nu e definitiv stabilită și nestabilizarea pune chestiunea păcii și a războiului mai acut. Interpretez însă întreaga orientare și dispoziție a popoarelor europene în sensul că experiențele postbelice au întărit convingerea că oamenii cu o serioasă educație politică se pot înțelege în toate problemele prin argumente și nu prin forțe.

Știu că sunt destui oameni cari se tem de pacifism ca de o slăbiciune generală. Această temere nu este însă justificată căci chiar viața în continuă pace va reclama totdeauna energie, hotărâre și pregătire pentru a învinge greutățile politice de ordin intern și din afară. Există un fel de pacifism trist, pentru a nu spune plângător, dar acesta e un punct de vedere strâmt care se află în toate tendințele noi de reformă.

Întrebat asupra rolului atribuit Societății Națiunilor, Uniunii interparlamentare societăților pacifiste și partidelor socialiste în pacificarea Europei, Masaryk a spus:

Toate aceste instituții sunt tocmai expresia acestei dorinți generale de pace. Se pot nu-

măra sute de instituții internaționale din cele mai variate și unele din ele au deja o administrație stabilă. Astfel e Societatea Națiunilor care a devenit în ultimul timp un organ național real și activ. Toate acestea sunt începuturi dar începuturi promițătoare.

În altă ordine de idei Masaryk a declarat:

Răspândirea antimilitarismului în toate țările e un lucru explicabil din punct de vedere istoric. El e un răspuns împotriva militarismului trecut. Aș dori ca el să fie de astă dată mai practic și să socotească cu omenii și situațiile așa cum sunt date, iar proiectele sale să fie scoase din adevărata stare a lucrurilor.

INFORMAȚIUNI

Noul guvern al Jugoslaviei s-a constituit sub presidenția d-lui Uzunovici ca prim-ministru.

D-l Emil Bologa, fruntașul comerșant român, care s'a stabilit acum 30 ani la Brașov, se desparte cu 1 Ianuarie 1927 de asociația săi d-nii Zink și Verzar, cu care a muncit împreună timp de 15 ani, preluând reprezentanța fabricilor de stoffe din Buhuș și Prejmer. Numele bun pe care d-l Emil Bologa și l-a câștigat prin munca și priceperea sa în comerțul Brașovului este cea mai bună garanție pentru dezvoltarea întinsei afaceri pe care a preluat-o. Li dorim multe succese.

Moartea împăratului Japoniei. În ziua de 25 Decembrie a. c. a încetat din viață împăratul Japoniei. Urmasul său e Prințul Hirohito, care a luat numele de Shawa, care înseamnă „Pace luminată”.

Geruri mari se semnalează în întreaga Europă. De două zile băntue în toată Ungaria un ger cumplit. Dunărea a înghețat în mai multe locuri, deasemenea și lacul Balaton. La Paris a înghețat marele lac din Bois de Boulogne.

Remani, abonați cei mai vechi ziar românesc politic „Gazeta Transilvaniei”, care împlinește 90 ani de existență.

ADMINISTRAȚIA

Restaurantului -- Garii -- Mari

DIN BRAȘOV

Roagă pe onorata sa clientelă să primească și pe această cale felicitări distinse pentru noul an 1927 și mulțumeste frumos clientelei sale pentru binevoitorul concurs dat în cursul anului trecut.

Bucătărie Românească de primul rang

Delicioase fripturi la grătar
Foarte bogat bufet rece
Patiserie Franceză
Vinuri bune de Drăgășani

Prețuri mai eftine ca în oraș. — Desch's
toată ziua și toată noaptea.

AVIS!

Spre a da prilejul unor publice brașoven precum și clientelei noastre de a

== se aproviziona de Sf. Sărbători ==

cu vinuri din renumitele podgorii:

Drăgășani și Dealu Mare

== cu prețurile cele mai reduse ==

aduc la cunoștință că am pus în vânzare pentru acasă următoarele:

Vin Drăgășani superior litru Lei 32

” Dealu Mare special ” ” 28

” Braghina Drăgășani ” ” 32

” Turburei ” ” 28

Vinuri cari prin calitatea lor superioară desfid orice concurență.

Cu distincă și mă

MOISE POPA

Bodegă și Cafenea
„TRANSILVANIA”

1020 4-0